

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Herranen, H-M., Kurki, J., Noppa, T., Ollila, O., Talvitie, M. & Sinkkonen, M. (2026) Entä jos lapsen oireet eivät ole lapsen ongelma? - asiakkaana koko perhe. TAMK-blogi, 5.1.2026.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hoitoty/enta-jos-lapsen-oireet-eivat-ole-lapsen-ongelma-asiakkaana-koko-perhe/>

Entä jos lapsen oireet eivät ole lapsen ongelma? - asiakkaana koko perhe

5.1.2026 — simo.vainionpaa@tuni.fi

Kuva. Perheverkosto (Justiina Kurki 2025)

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden hoidon vaikuttavuuden yksi merkittävä tekijä on työskentely koko perheen, erityisesti asiakkaana olevan lapsen vanhempien kanssa. Lapsi kasvaa osana perhekokonaisuutta, jossa häneen hyvinvointinsa vaikuttavat vahvasti koko perhesysteemiin liittyvät asiat. Kuitenkin tällä hetkellä saatavilla olevat palvelut keskittyvät pääosin vain yksilön hoitoon. Ennaltaehkäisevästi koko perheen huomioiminen tulisi aloittaa jo neuvola-aikana.

Laki velvoittaa huomioimaan koko perheen

“Nykyään keskitytään hirveästi yksilön hoitoon. Perhekeskeisyys on lapsen tai nuoren hoidossa ihan olennaista. Tärkeää on, että perheet hoidetaan kokonaisuutena”, Pirkanmaan hyvinvointialueen työntekijä kertoo.

Lapsen ohjautuessa palveluihin työntekijän tehtävänä on lähteä kartoittamaan koko perheen tilannetta sekä ottaa huomioon ja motivoida perhe mukaan työskentelyyn. On kuitenkin hyvin yksilöllistä, miten tärkeäksi työntekijä näkee koko perheen huomioimisen asiakkaana. Lapsen haasteet ovat usein oireilua perheen sisäisistä haasteista. Työntekijän on merkityksellistä huomioida tämä näkökulma, kun työskennellään lasten ja nuorten parissa.

Perhelähtöiselle työskentelylle on kirjattu veloitteet sosiaalihuoltolakiin. Laki muodostaa keskeisen lainsäädännöllisen perustan kunnissa ja hyvinvointialueilla järjestettävälle sosiaalihuollon perhepalveluille, kuten perhetyölle. Laki korostaa myös perheen ja läheisten merkitystä mielenterveytyössä: mielenterveyttä tukevia palveluja järjestettäessä on huomioitava koko perheen tuen tarve eikä keskittyä ainoastaan yksilöön. Näin sosiaalihuoltolaki tunnistaa, että psyykinen hyvinvointi rakentuu osana perheen arkea, vuorovaikutusta ja toimintaympäristöä. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.) Terveystuolissa ei ole yhtä vahvaa veloitetta perhekeskeiselle työskentelylle kuin sosiaalihuoltolaisissa. Voisiko tässä olla syy, miksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa koko perheen huomioiminen jää helposti vähäiseksi?

Lapsiasianvaltuutettu Elina Pekkarisen näkemys on, että yhteiskunnalla on yksiselitteinen velvollisuus tukea vanhempia. Tähän myös YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen artikla 18 velvoittaa. Pekkarisen mukaan vanhemmuuden tukeminen on lapsen oikeus ja jos kaikki ymmärtäisivät tämän, ruvettaisiin perheille kohdennetut palvelut suunnittelemaan sen mukaan. (Pekkarinen, 2021.) Perhelähtöisyyden merkityksellisyys tunnistetaan yhteiskunnallisesti hyvin, mutta palveluissa sen hyödyntäminen ei ole vielä itsestään selvää eikä kaikki työntekijät koe sitä tärkeänä ja vaikuttavana oman työn näkökulmasta. Vanhempien kanssa työskentelyn hyötyä ei aina ymmärretä työn vaikuttavuuden kannalta.

Perhelähtöisen työn tulee alkaa jo neuvolassa

“Ajattelen, että varhainen puuttuminen jo ihan siellä äitiysneuvolassa raskausaikana olisi hyvä lähtökohta. Siellä kuitenkin muodostuu ne ensimmäiset vuorovaikutussuhteet ja kiintymyssuhteet. Myöhemmin usein huomataan, että haasteet ovat tulleet jo siellä. Vanhempien voimavarojen tukeminen raskausaikana ja vauva-arjessa on se kohta, mihin pitäisi ehdottomasti lisätä resursseja”, Pirkanmaan hyvinvointialueen työntekijä kertoo.

Vanhempien ja lapsen välinen vuorovaikutus alkaa muodostumaan jo odotusaikana. Lapsen kehityksen kannalta merkittävät kuukaudet ovat ensimmäisen ikävuoden aikana. Ehdottoman tärkeää olisi jo raskausaikana ja vauva-aikana tarttua perheessä mahdollisesti ilmeneviin moninaiisiin haasteisiin. Jos näihin haasteisiin ei pystytä puuttumaan ajoissa, niin ne lähtevät kompleksisoitumaan ajan kuluessa.

Kaikkien ammattilaisten tulee huomioida perhe kokonaisuutena, jotta hoidossa saadaan vaikuttavia tuloksia aikaiseksi. Jotta tämä mahdollistuu, tarvitaanko lisää koulutusta ammattilaisille?

Kirjoittajat: Sosionomi YAMK-opiskelijat Hanna-Mari Herranen, Justiina Kurki, Tiina Noppa, Oili Ollila, Mervi Talvitie sekä yliopettaja Merja Sinkkonen

Blogi on kirjoitettu Tampereen ammattikorkeakoulun sosionomi YAMK-opiskelijoiden opintojaksolla Sosiaalityön ajankohtainen tutkimus. Sitä varten on haastateltu kahta Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden työntekijää.

Asiasanat: lapset, nuoret, perhe, päihdepalvelut, mielenterveyspalvelut, Pirha, YAMK, sosiaaliala

Lähteet

Pekkarinen, E. (15.9.2021). Vanhemman tukeminen lapsen oikeutena. [seminaaritallenne]. Perhe puheeksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa- seminaari. FinFami Pirkanmaa ry. Youtube. [Perhe puheeksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa – verkkoseminaari 15.9.2021.](#)

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301. [Sosiaalihuoltolaki | 1301/2014 | Lainsäädäntö | Finlex](#)